SAIMAAN VESIENSUOJELUYHDISTYS RY
Hietakallionkatu 2, 53850 LAPPEENRANTA

Kosteikon hoitosuunnitelma

Kosteikon perustiedot

Kosteikon nimi: Tortonsuo

Kosteikon pinta-ala: 0,65 ha

Kosteikon rakentamisvuosi:
2013, Taipalsaaren kunnan rahoituksella
2018 ylimmäinen laskeutusallas tyhjennetty ja toteutettu perusparanteluja kosteikolla

Kosteikon hoitaja ja yhteystiedot: Marko Suutari
Hoitosuunnitelman laatija: Maarit Moisio, Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry
puh. 0401679799
maarit.moisio@svsy.fi

Kosteikon tavoite:
Kosteikon ensisijainen tavoite on vesiensuojelun edistäminen. Kosteikko on kaksiosainen, sisältäen yläpuolisen laskeutusaltaan pohjapatoineen sekä alapuolisen kosteikon. Kosteikon pinta-ala on hyvä (noin 1,5 %) suhteessa sen valuma-alueen pinta-alaan. Saman ojalinjan alajuoksulla 2 km päästä kohteesta, sijaitsee myös toinen erillinen Hiidenlahden kosteikko, joka on pinta-alaltaan 1 hehtaarin kokoinen. Kosteikko toteuttaa osaltaan Pien-Saimaan laajaa vesiensuojelukokonaisuutta.

Valuma-alueen pinta-ala:44,5 ha

Valuma-alueen maankäyttö ja ominaisuuksia: Valuma-alueen peltopinta-ala on 0,45 ha ja peltopinta-ala 1 % valuma-alueesta. Kosteikon pinta-ala on 1,5 % valuma-alueesta. Kosteikon teoreettinen viipymä on melko hyvä 16,7 h (Lähde: Happonen, kosteikon rakentamissuunnitelma). Kosteikko on tärkeä myös retkeilyn kannalta, sillä se sijaitsee suositun ulkoilureitin varrella. Kohteella on ollut aikaisempi kosteikon hoidon sopimus.

Kosteikon sijainti: Lähin osoite: Vitsaintie 60, 54920 Taipalsaari
ETRS-TM35FIN
N: 6783664
E: 552948

Sijaitseeko kosteikko Natura 2000 alueella? KYLLÄ X EI

Sijaitseeko kosteikko suojelualueella? KYLLÄ X EI/EI TIEDOSSA

Karttakuva kosteikon valuma-alueesta:

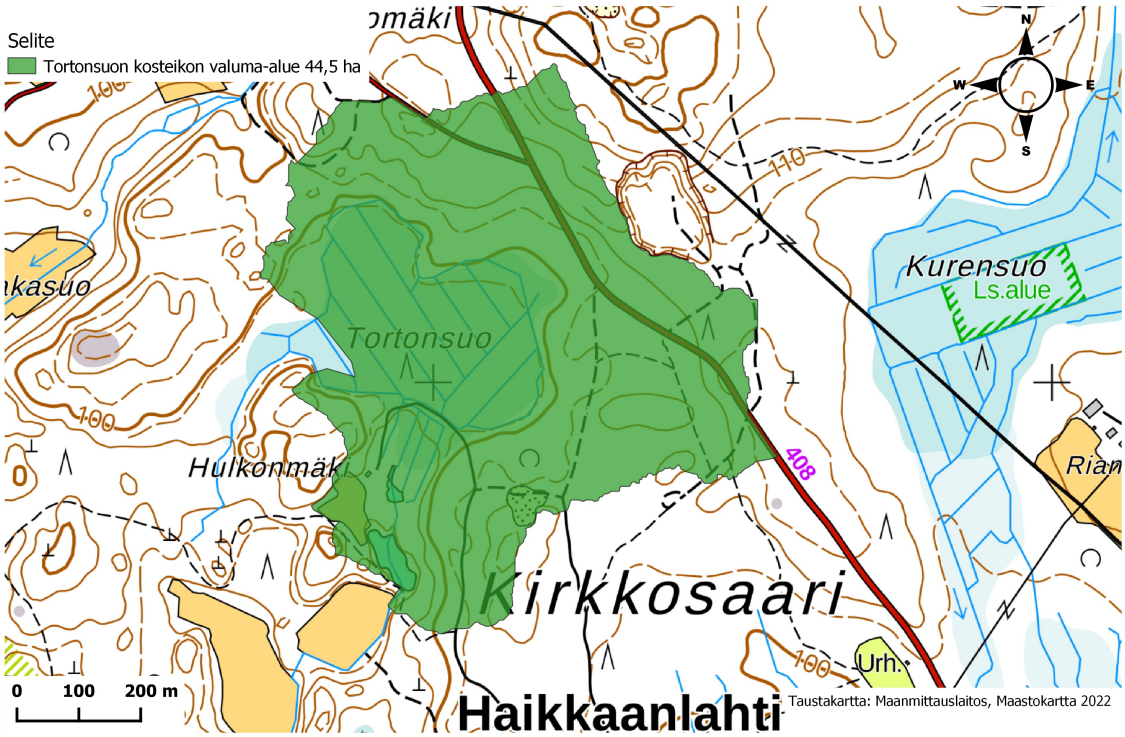

Karttakuva kosteikkosuunnitelmasta

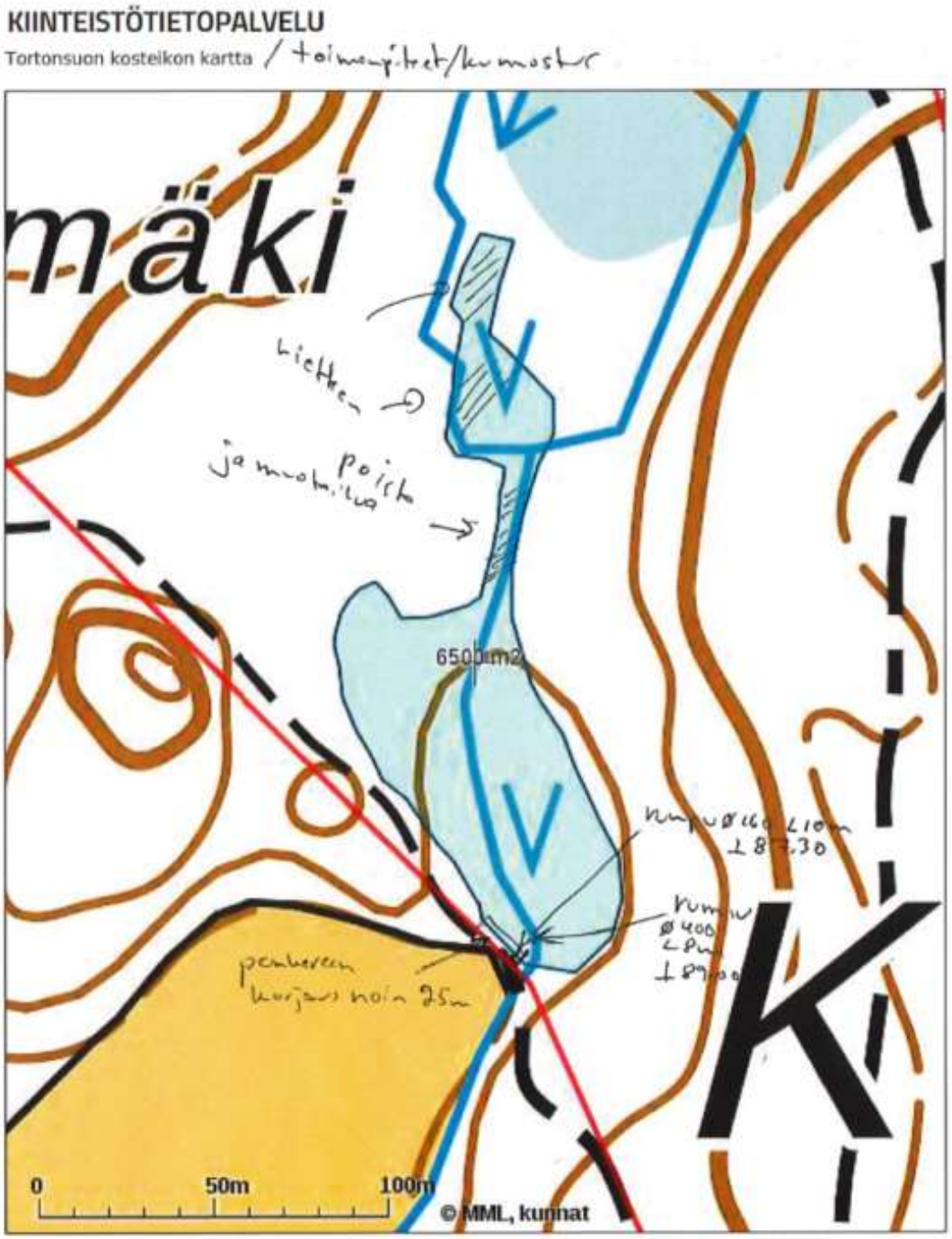

Tulosteen keskipisteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N: 6783745.2415395, E: 552930.36230471
Karttatuloste ei ole mittatarkka. Kiinteistörajat ja -tunnukset päivitetään toistaiseksi vain kerran viikossa.
Rekisteripalvelujen kautta kartalle haetut palstat ja määräalat ovat ajantasaiset.
Tulostettu Kiinteistötietopalvelusta 08.01.2018.

Arvio kosteikon vaikutuksesta ympäristöön tai maisemaan:
Kosteikko hidastaa ojitetulta Tortonsuolta kulkeutuvien vesien virtaamaa ja mahdollistaa valuma-alueelta tulevan kuormituksen vähentymisen ennen valumavesien kulkeutumista Hiidenlahteen.

Kosteikko tarjoaa elinympäristön kosteisiin ympäristöihin sopeutuneille lajeille, joiden elinympäristöt ovat vähentyneet mm. maankuivatuksen myötä. Ulkoinen hajakuormitus on Pien-Saimaalla suurta, joten vesiensuojelurakenteille on valuma-alueella tarvetta. Kosteikko on osa saman ojalinjan varrelle sijoittuvien kosteikkojen ketjua.

Onko alueella tiedossa uhanalaisen kasvin- tai eläinlajin esiintymispaikkoja, tiukasti suojellun eläinlajin esiintymispaikkoja tai erityisiä lajeja tai luontotyyppejä? Ei tiedossa olevia.

Yleistä kosteikon hoidosta

Hoidon on edistettävä maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämistä, hillittävä ilmastonmuutosta kosteikoksi muutetulla turvepellolla tai parannettava luonnoltaan yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen monimuotoisuutta tai edistettävä riista-, kala- tai raputaloutta.

Aluetta on hoidettava hoitosuunnitelman mukaisesti. Hoitosopimusta hakevan tahon on varmistettava, että hoitosuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat kyseessä olevalle kosteikolle tarkoituksenmukaiset sekä toteuttamiskelpoiset hoitosuunnitelman aikataulun mukaisesti ja hoitosuunnitelmassa on todenmukaisesti selvitetty tiedot ja toimenpiteet, joita rahoitetaan EU:n tai kansallisen tukijärjestelmän kautta.

Toteutettavista hoitotoimenpiteistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan.

Sopimusalueella ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita.

Sopimusaluetta saa laiduntaa, jos se ei haittaa luonnon monimuotoisuutta tai vesiensuojelua tai aiheuta eroosiota.

Hoitoimenpiteet eivät saa aiheuttaa haittaa Natura-alueille, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston lajeille, luonnonvaraisten lintujen uhanalaisille lajeille tai luontotyypeille tai aiheuttaa viljeltävien alueiden kuivatustilanteen heikkenemistä tai muuta vastaavaa haittaa toimenpidealueen ulkopuolella. Jos sopimukseen kuuluva peruslohko sijaitsee suojelualueella, on vähimmäistason vaatimuksina noudatettava luonnonsuojelulain (1096/1996) 9, 13, 15 ja 17 §:ää, 24 ja 25 §:n nojalla tehtyjä suojelupäätöksiä, 29 ja 30 §:ää, 47 §:n nojalla tehtyjä lintuja koskevia suojelupäätöksiä, 64 a ja 65 b §:ää sekä 65 c §:n nojalla tehtyjä päätöksiä.

Kosteikon hoito, tavoitteet ja toimenpiteet

Kosteikon hoitotoimenpiteet

Kosteikon ensisijainen tavoite on vesiensuojelun edistäminen.

Hoitotoimenpide	Aikataulu 1.5.2023-30.4.2028	Huomiot

Rakenteiden tarkistaminen (reunapenkereet, putket, biohiilisuodattimet*) *suunniteltu kosteikolle tehostamaan toimintaa, toteutus alustavasti vuonna 2023	Vuosittain, vähintään keväisin ja syksyisin runsaiden virtaamien jälkeen	Tarkistetaan kosteikon kunto lumien sulamisen jälkeen keväällä ja syyssateiden jälkeen syksyllä. Tarkastetaan penkereiden kunto mahdollisten sortumien varalta, rumpuputket tukosten varalta sekä havainnoidaan suodattimien toimintaa ja veden virtausta suodattimiin. Kirjataan rakenteiden tarkastuskäynnit päiväkirjaan.
Rakenteiden, rumpuputkien ja patojen korjaus	Toimenpiteet tarvittaessa	Mikäli ohivuotoja tai tukoksia havaitaan, tehdään korjauksia rakenteisiin
Vedenpinnan korkeus ja säännöstely	Vuosittain tarkastaminen eri vuodenaikoina: tulvahuippuina (kevät ja syksy) sekä kuivaan aikaan (keskikesä)	Tarkistetaan vedenpinnan korkeus laskeutusaltaalla ja kosteikolla, tarvittaessa tehdään muutoksia pohjapadoilla vedenpinnan korkeutta lisäämällä ja poistamalla kivimateriaalia. Kirjataan huomiot ja toimenpiteet päiväkirjaan
Kosteikon rantakasvillisuuden määrän niitto/poisto ja puuston raivaaminen	Kerran vuodessa niitto soveltuvin osin, ajankohta kesäkauden lopulla elo-syyskuu puuston raivaaminen joka toinen vuosi (2024, 2026)	Niitetään kasvillisuutta huoltoreiteiltä vuosittain sekä kosteikon muilta alueilta niitetään/raivataan kasvillisuutta 1/3 erissä kosteikon eri osista, paikkaa eri kerroilla vaihdellen. Vältetään yli 2 m pajukon muodostumista kosteikon välittömään läheisyyteen rantavyöhykkeelle. Kuljetetaan niittomateriaali pois kosteikolta. Kirjataan seuranta ja toteutus päiväkirjaan. Kookkainta raivattua puustoa voidaan pienimuotoisesti hyödyntää laskeutusaltaalla ja kosteikolla ”rytöämällä” eli kosteikkoon kaatamalla, sillä se tarjoaa elinympäristön, suojaa ja ravintoa siellä viihtyvälle eliöstölle.
Vesikasvillisuuden poistaminen ja niitto	Kerran hoitojakson aikana (elokuu 2026)	Kasvuston mukana poistetaan ravinteita ja ylläpidetään kosteikon vapaata vesialaa ja vesitilavuutta. Kosteikolla tulee kuitenkin antaa muodostua maltillinen määrä kasvillisuutta, joka hyödyntää kosteikolle tulevia ravinteita ja ylläpitää monimuotoisuutta sekä tarjoaa suoja- ja pesintäpaikkoja. Vesikasvillisuutta tulee tarkkailla ja vähentää maltillisesti, jotta

		vesialueet pysyvät avoimina ja vältytään kosteikon umpeenkasvulta. Kohdistetaan poistoa erityisesti voimakkaasti leviävään leveäosmankäämiin.
Lietteen määrän seuranta laskeutusaltaissa	Vuosittain	Seurataan rakenteiden tarkastamisen yhteydessä. Pohjaan kertyneen lietteen määrää voidaan tutkia mittatikulla pohjan sedimenttiä tunnustellen. Kirjataan seurantatulos ylös, jotta voidaan arvioida lietteen poistotarpeen tiheyttä.
Lietteen poisto	Tarvittaessa, suositus 4-5 vuoden välein yläpuolinen laskeutusallas (vuosi 2023) ja 6-8 vuoden välein alapuolinen kosteikko (ennakoitu vuodelle 2027) vähävetiseen aikaan, suositus talvikaudella	Lietteen poistoa ei suositella liian tiheäksi, sillä tarpeettomat kaivuutyöt hetkellisesti vaikuttavat negatiivisesti kosteikon toimintaan. Kiintoaineen poistolla pyritään säilyttämään altaiden vesitilavuutta ja poistamaan sinne kertyneitä ravinteita. Lietteen läjitys tulee tehdä tarpeeksi kauas kosteikosta, jotta siihen sitoutuneet ravinteet eivät päädy heti takaisin kosteikolle.
Kylvöt ja istutukset	Tarvittaessa kosteikon reunoille	Mikäli kosteikon reunavalleihin tehdään muutoksia tai ajetaan lisää maamassoja, reunoja tulee kylvää uudelleen kasvittumisen nopeuttamiseksi
Vieraslajien poistaminen	Tarvittaessa ja lain rajoitukset huomioiden	Poistetaan kosteikolta vieraslajeja, kasvilajeista mm. jättipalsami ja komealupiini, jotka tulee nyppien poistaa ja kuljettaa pois kosteikolta. Pienpetojen pyynti on toteutettava asianmukaisesti ja lakeja noudattaen. (Huom. uusi asetus 848/2022)

Toimenpide	vuosi	tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu
Rakenteiden tarkastaminen	joka vuosi				x	x				x	x		
Lietteen määrän seuranta	joka vuosi				x	x	x	x	x	x	x		
Reuna-alueiden niitto	joka vuosi								x	x			
Vesikasvillisuuden poisto	2026								x				
Puuston raivaus	2024, 2026	x	x	x	x				x	x	x	x	x
Lietteen poisto	2023, 2027	x	x							x	x	x	x

Luonnonsuojelulain vaatimuksista tulevat hoitoa koskevat rajoitukset:
Hoitotoimenpiteet tulee tehdä niin, ettei lintujen pesintä häiriinny: loppukesästä tai syksyllä.
Lietteenpoisto 1.9.-31.5. välisenä aikana huomioiden lintujen saapumisen alueelle.

Toimenpiteet, joista maksetaan jo muuta Euroopan unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea: Kosteikolle ei saada muuta rahoitusta kosteikon hoitosuunnitelman mukaisiin hoitotoimenpiteisiin.

Linkki kosteikon hoidon oppaaseen

Hoitopäiväkirja

Päivämäärä	Työaika (tunteina)	Toimenpide	Huomiot